

Bert Ruitenberg: 'RendementVoeren houdt gehalten hoger en op peil'

Minder brok, meer melk

Ondernemen | Tekst en foto's: **Jacqueline Wijbenga**

Melkveehouder Bert Ruitenberg heeft meer dan een jaar ervaring met het gebruik van RendementVoeren, een geautomatiseerd krachtvoeradvies.

"Hierdoor kan ik de melkgehalten jaarrond op peil houden. Vooral het hogere eiwitgehalte valt op", vertelt Ruitenberg.

Bert Ruitenberg (39) is melkveehouder in het Overijsselse Dalfsen. Het melkveebedrijf, dat hij in 1999 overnam van zijn vader, zit ingeklemd tussen de provinciale weg N340 en de Vecht. De huiskavel is daardoor beperkt van omvang: 12 hectare. Toch ervaart Ruitenberg zijn locatie niet als beperkend voor de bedrijfsvoering. "Ik heb het bedrijf in de loop der tijd kunnen ontwikkelen zoals ik dat graag wil." Deze zomer legt hij de laatste hand aan de nieuwe jongveestal die op

het erf is verrezen. "De kelder en het metselwerk heb ik laten doen, maar het overige werk doe ik zoveel mogelijk zelf. Daarmee bespaar ik behoorlijk op de bouwkosten."

Bedrijf

Als de jongveestal eenmaal in gebruik wordt genomen, heeft Ruitenberg de huisvesting zoals hij dat voor ogen heeft. De melkveestal biedt als het jongvee is verplaatst ruimte aan zo'n 120 tot 125 koeien. "Dat is berekend op toekomstige groei. Met dat aantal koeien moet je volgens mij in de toekomst een inkomen uit de melkveehouderij kunnen halen." Momenteel heeft de melkveehouder zo'n 80 koeien aan de melk, tien tot vijftien droge koeien en 65 stuks jongvee. Uitbreiden van de veestapel doet hij pas op het moment dat de quoterig wordt afgeschaft. In totaal beschikt Ruitenberg over zo'n 55 hectare grond verdeeld over verschillende percelen in de omgeving. "Genoeg hectares om mijn eigen mest op kwijt te kunnen." De veehouder komt goed uit met zijn stikstof- en fosfaatnormen. Zelf schrijft hij dat onder an-

dere toe aan het feit dat hij deelneemt aan Bedrijfsspecifieke Excretie (BEX). Naast zijn reguliere gras- en maisland, huurt Ruitenberg ook wat natuurland. Het hooi dat hij wint van het natuurland is volgens de melkveehouder ideaal voer voor droge koeien. "Het is mooi hooi met veel structuur."

Alleen

Ruitenberg doet de melkveehouderij alleen. Indien nodig huurt hij losse krachten in om hem bij de werkzaamheden te ondersteunen. Daarnaast wordt de loonwerker ingeschakeld waar nodig. "Omdat ik het werk grotendeels alleen doe, heb ik me de laatste jaren vooral gericht op efficiënte bedrijfsvoering." Onderdeel daarvan was het installeren van een nieuw melksysteem in 2009, van 2x6 ging Ruitenberg naar 2x10. "In een uur ben ik klaar met melken."

Optimale voergift

De nieuwe melkinstallatie beschikt over automatische melkmeting met koeherkenning en automatische krachtvoerverstrekking. Hierdoor kwam in een van de reguliere adviesgesprekken met Rolf Drent, de voeradviseur van Gebr. Fuite, het gebruik van het Rovecom-programma RendementVoeren ter sprake. "Dit systeem berekent wekelijks op basis van melkmetingen de economisch optimale krachtvoergift voor de individuele koe", vertelt Bert Alferink van Rovecom. Ruitenberg stond open voor een proef met het systeem. "Die proef

Veehouder (Bert Ruitenberg, midden), voerleverancier (Jarig Jan Odinga, Gebr. Fuite, rechts) en automatiseerder (Bert Alderink, Rovecom) zorgen samen voor optimale inzet van RendementVoeren.

Voorwaarden deelname RendementVoeren

- Deelname aan melkcontrole
- Automatische melkmeting met koeherkenning
- Krachtvoerverstrekking via voercomputer of melkrobot
- Internetverbinding
- Mogelijkheid voor gegevensuitwisseling via koppeling met managementprogramma (Ruma-VSM of Uniform Agri)
- Voerleverancier moet werken met VoerExpert, rantsoenadviesprogramma van Rovecom

Bert Ruitenberg: "RendementVoeren levert arbeidsgemak en kostenbesparing op."

liep naar tevredenheid en was voor mij reden er zelf mee door te gaan. Het systeem werkt heel praktisch", ervaart de melkveehouder. "Het is een goed instrument gebleken om eenvoudig jaarrond de melkproductie op peil te houden. Maar belangrijker, ook de gehalten blijven constant. Met name het eiwitgehalte valt op. Daarbij is dit jaar nauwelijks sprake van een zomerdip." Het gemiddelde vetgehalte bedraagt sinds het gebruik van RendementVoeren, 4,20 procent. Het eiwitgehalte komt uit op zo'n 3,54 procent. "Voorheen lag dat rond de 3,40 procent gemiddeld, met een dip van 3,20 procent in de zomer. Daardoor was mijn melkwinst aanzienlijk lager dan nu", constateert de melkveehouder.

Eenvoudig

Volgens Ruitenberg is RendementVoeren voor de boer een eenvoudig en toegankelijk systeem. "Eigenlijk hoeft je zelf weinig te doen, behalve voor jezelf bepalen op welke parameters je wilt sturen." Voorwaarde voor het gebruik van RendementVoeren (zie kader) is wel dat koegegevens beschikbaar zijn en kunnen worden uitgewisseld via een managementprogramma. "Ruitenberg gebruikt de Ruma-VSM-koppeling, maar ook bij Uniform Agri is voor de gegevensuitwisseling met Rovecom een module beschikbaar", licht Alferink toe. Samen met de voeradviseur bespreekt de melkveehouder de uitgangswaarden van het basisrantsoen en de bedrijfsdoelstelling, bijvoorbeeld productiestijging, saldoverbetering of betere ruwvoeropname. Deze informatie wordt ingevoerd in het rantsoenadviesprogramma VoerExpert. In het geval van Ruitenberg is het eiwitgehalte een van de aandachtspunten in de rantsoenberekening. Het basisrantsoen bestaat op dit

bedrijf uit graskuil, mais, persulp en raapsoja. "Het basisrantsoen wil ik zo constant mogelijk houden." Met behulp van de dagelijkse informatie over de melkgift en de vijfwekelijkse melkuitslagen wordt bepaald of bijsturen van de krachtvoergift wenselijk is. "RendementVoeren beschikt bovendien over de functionaliteit om dieren uit te dagen. Dat betekent dat wordt gekeken of de melkgift verbetert met meer brok, of gelijk blijft met minder krachtvoer", licht Alferink toe. Ruitenberg kiest ervoor om de koeien pas uit te dagen na 90 dagen in de lactatie. "Eerder kan misschien wel, maar ik wil geen dingen doen die mogelijk ten koste gaan van de diergezondheid, dus kies ik daar niet voor."

Resultaat van de huidige werkwijze is niet alleen een hoger en stabiel eiwitgehalte, maar volgens de melkveehouder zijn ook voeropname, vruchtbaarheid, uitstraling, celgetal en de verdeling van de brok over de veestapel verbeterd. "Al met al voer ik minder brok en krijg toch meer melk."

Veranderingen

Zodra er veranderingen zijn in het basisrantsoen, worden deze besproken met de voeradviseur. "Niet als ik een dag even wat extra's geef, maar wel als ik bijvoorbeeld in een droge periode meer bijproducten inzet. Die verandering in het basisrantsoen, berekent met het VoerExpert-programma van Rovecom, wordt doorgegeven aan RendementVoeren. Dit programma berekent op zijn beurt de nieuwe krachtvoergift per koe die de volgende keer wordt gegeven." Het gaat daarbij in het geval van Ruitenberg puur om de hoeveelheid krachtvoer, niet om de samenstelling van de brok. "Ik voer al jaren de-

zelfde brok." Alferink: "Het programma biedt echter wel de mogelijkheid om met drie verschillende krachtvoersoorten te werken. De wenselijkheid hangt af van de focus van de betreffende veehouder."

Voordeel

Gebr. Fuite heeft een aantal melkveehouders die het afgelopen jaar ervaring hebben opgedaan met RendementVoeren. "Ook voor ons was het een experiment en een periode om te onderzoeken of het werkt en hoe", vertelt Jarig Jan Odinga van Gebr. Fuite. "Doordat een boer aan een aantal randvoorwaarden moet voldoen, is de doelgroep enigszins beperkt. Bovendien past zo'n aanpak beter bij de ene boer dan bij de andere. Je moet op techniek kunnen en willen vertrouwen, die bereidheid heeft niet iedereen." Ruitenberg is echter een tevreden gebruiker en denkt dat meer collega's van het systeem kunnen profiteren. Hij is zich er van bewust dat het systeem een aantal dingen doet, waarop hij moet vertrouwen, maar dat het oog van de boer onmisbaar blijft in de bedrijfsvoering. "Het programma ziet niet dat een koe kreupel of tochtig is of dat koeien binnen staan omdat het weer slecht is, terwijl je berekent op basis van weidegang. Dan moet je als boer zelf bijsturen." De extra kosten voor RendementVoeren (€175/jaar en €2/koe) zijn voor sommige melkveehouders ook een drempel. Dat bezwaar wuift Ruitenberg direct van de hand. "Om de kosten moet je het zeker niet laten. RendementVoeren levert arbeidsgemak en kostenbesparing op. Ik gebruik ongeveer 1,5 kilo minder brok per 100 liter melk dan voorheen. Daarmee verdien ik de extra kosten ruimschoots terug", besluit de melkveehouder. ♦